

Miljømerking gir forenkling og miljøgaranti

Tormod Lien, markedsrådgiver, Miljømerking

Anders 2018

Anders 2020

Hydro

CIRCAL

*Recycled
Aluminium*

The central graphic features a white diamond shape containing the Hydro logo, the word "Hydro", the word "CIRCAL" in a large, bold, sans-serif font, and the phrase "Recycled Aluminium" in a smaller, italicized font below it.

Anskaffelser 2019

Rammeavtale Renholdsprodukter	9 millioner pr år	343	64	19 %
Rammeavtale Papir og plastprodukter	11 millioner pr år	59	25	42 %
Rammeavtale leker	Ca 450 000 pr år	57	19	33 %
Inkontinensprodukter	4,5 millioner pr år	61	61	100 %
Maling og malingsprodukter	2,5 mill pr år	500	70	14 %
Byggevarer	8 mill pr år	550	3	1 %
Lekeplass - apparater og utstyr	4-6 millioner pr år			
Medisinsk forbruksmateriell	Ca 1,1 millioner pr år	33	28	84 %

Jeg skal snakke om

1. Skryt
2. Nettverk for miljømerket innkjøp
3. Hvem er, og hvordan fungerer, miljømerking?
4. Eksempel på bruk av miljømerking
5. Utfordringer

Kontorrekvisita og forbruksvarer

Papir, konvolutter, rengjøringsmidler, trykksaker, markere, tonerkassetter, servietter, toalettpapir, skrivere

«Vi er stolte av at nesten 40% av omsetningen i 2014 var miljømerket!»

UiB kutter 9 tonn CO2 i året

Universitetet i Bergen tar grep med å redusere klimaavtrykket. - All kontorrekvisita skal være miljømerket hos oss, sier universitetsdirektøren.

Universitetet i Bergen skal bli klimanøytralt i 2030. Som ledd i det skal blant annet alt kontormateriell fremover være miljømerket. Foto/ill.: Colourbox.com

Miljømerking - som kontraktskrav

- Krav om svanemerket renhold (eller tilsvarende)
- Oppfylles senest 12 måneder etter kontraktssignering

UiO : Universitetet i Oslo

Svanemerkede renholdsfirma

Bergen Renhold AS

Coor renhold

Effektivt Renhold Haugaland AS

Elite Service Partner AS

Eurest Services region Østlandet

Green Services AS

Insider Facility Services AS avd. Hamar

4Service Eir Renhold AS

AB Solutions Vest AS

AB Solutions Øst AS

Akershus Renhold AS

Allianceplus AS

Alna Rengjøring AS

Anker Renhold AS

ASC Østlandske Rengjøring AS

Insider Facility Services AS avd. Oslo og Akershus

ISS Renhold

Kraft Drift AS

Nell Renhold AS

NRS Norge AS

Royal Renhold AS

RsV Renhold AS

Sodexo AS

Toma Facility Services AS

TOTAL partner AS

Trygg Renhold A/S Stor-Oslo

Union Renhold AS

Vestfold Renhold og Hagearbeid AS

2076 0090

2076 0096

2076 0049

2076 0064

2076 0077

2076 0029

2076 0071

2076 0062

2076 0089

2076 0033

2076 0006

2076 0019

2076 0102

2076 0101

2076 0072

2076 0116

2076 0080

2076 0113

Hvem og hva er Nordisk Miljømerking?

Hvorfor er bruk av merker forenklende og miljøeffektivt?

- Innkjøper slipper å utvikle egne miljøkrav
- Innkjøper får en mindre evalueringsbyrde
- Innkjøper får tredjeparts miljøgaranti
- Forutsigbarhet gjennom standardisering

bing hodneland

brother

VINMONOPOLET

Riksrevisjonen

HELSE VEST HELSE SØR-ØST HELSE MIDT-NORGE

STATSBYGG

Fredrikstad kommune

Posten Norge

BERGEN KOMMUNE

FORSVARET

UiO
Universitetet i Oslo

Asker kommune

ÅLESUND KOMMUNE

Sarpsborg kommune

NOAH

BÆRUM KOMMUNE

Nettverk for miljømerket innkjøp

Svanemærkning af

Udemøbler, legeredskaber og udeinventar

Version 3.12 • 17. marts 2011 - 31. marts 2021

Hvad kræves der for at blive Svanemærket?	6
1 Materialesammensætning	6
2 Miljøkrav	7
2.1 Massivt træ, pil og bambus	7
2.2 Plader af træ, pil og bambus	8
2.3 Højtrykslaminat (HPL) plader	12
2.4 Kemiske produkter og materialer	15
2.5 Træbeskyttelse	18
2.6 Overfladebehandling af træ og træbaserede plader	20
2.7 Vedligeholdelsesprodukter til træ	21
2.8 Metal	21
2.9 Plast og gummi	23
2.10 Krav til forbrugeroplysninger, affaldshåndtering og retursystem	24
3 Kvalitets- og myndighedskrav	25
3.1 Funktionskrav	25
3.2 Kvalitets- og myndighedskrav	26

fjordfiesta

Kinnarps®

OFFECCT

unikom

LAMMHULTS

ire®

edsbyn

Aarsland
MØBELFABRIK AS

Lekolar®

G

Green Furniture Concept

HOLMRIS B8

HELLAND®

HORR
EDS
1936

Inspiring
spaces

Martela

EKORNES®

Polk:

GRANDE.

ISKU

GÖTESSONS
FRONTIERE

HÅG

Hyllteknik
- när det gäller flexibel hyllmedning

HILDING
ANDERS

BLÅ STATION

MALMSTOLEN
THE BACKBONE OF SWEDISH FURNITURE

Re®

Nature Beds

e F G

European Furniture Grouping
rge

Svenheim

Svenheim har blitt Svanen Sertifisert

Ecolabelled
furniture

Including:
Outdoor furniture
Institutional furniture
Playground equipment
Kitchens
Beds

An inspirational catalogue
from

Nordic Ecolabelling

Miljømerking
Norge

Lammhult

Campus chairs

Grande

Student table, work table and bookcases

Miljømerking
Norge

Miljømerking som tildelingskriterier

Under tildelingskriteriet «miljø» vil Oppdragsgiver vektlegge om varen er merket med Svanemerket, Blå Engel, NF Environnement og EU Ecolabel. Tilsvarende merkeordninger vil også gi uttelling. Andre merkeordninger vil gi lavere score, dersom miljømerkene vurderes som mindre relevante eller omfattende. FSC/PEFC vil gi 20 % uttelling i forhold til Svanemerket.

Leverandører som tilbyr andre merker har det juridiske ansvaret for å dokumentere at deres miljømerke kan anses likeverdige/tilsvarende med de merker som spesifisert ovenfor.

Leverandøren skal avmerke i kolonnen «miljømerket» i vedlegg X «prisskjema» dersom produktet som tilbys er miljømerket. Har produktet et lisensnummer, er det tilstrekkelig at gyldig lisensnummer oppgis i kolonnen. Hvis produktet ikke har lisensnummer så må sertifikat/lisensbevis legges ved. Sertifikater eller andre dokumenter må være gyldige og ikke utgått på tid. Oppdragsgiver gjør oppmerksom på at det kun tas hensyn til dokumentasjon som foreligger vedlagt tilbud ved tilbudsfristens utløp.»

Møbler

Formålsbygg

An architectural rendering of a modern school building named Sydskoogen Skole. The building features a facade of vertical wooden slats and large windows with light green frames. A prominent orange door is visible. In the foreground, a paved courtyard with white lines is shown. A woman in a grey coat is walking with a small child in a pink outfit. To the left, two other children are walking away. A large tree with autumn-colored leaves stands on the left side of the building. The sky is overcast.

SYDSKOGEN SKOLE

Linoleumsgulv

- Linoleumsement som inneholder naturprodukter som kokt linolje og harpiks. Men også tremel, steinmel, korkmel, fargepigmenter og jute

Massivtre

Samlede klimaresultater Sydskogen

- Klimagassreduksjon på 44 % fra materialer (eller 56 % av referansebyggets totale utslipp) tilsvarer:
- 67 395 reiser med privatbil (bensin) fra Drammen til Oslo

Hoteller

Scandic kjeden sparer energy tilsvarende forbruket til 4.000 boliger sammenlignet med år 2006.

Vaskerier

- Nor Tekstil reduserer CO₂ utslipp tilsvarende 4500 biler per år sammenlignet med 2010 tall.

Byggevarer som ER svanemerket

4795 Norden – 3943 Norge

Ovner og peisinnsatser (150/2)

Pellets, vedbriketter mm (8/2)

Holdbart trevirke (18/7)

Sponplater (54/3)

Trefiberplate (15/4)

Kryssfinerplate (2/1)

Annen bygningsplate (3)

Vinduer (48/4)

Dører (11/2)

Laminatgulv (873/1)

Linoleum (509/4)

Parkett (299/4)

Norge: Innendørs maling og lakk; 1207. Kjemiske byggprodukter inkl. utendørs maling: 849

Innendørsmaling (1109) Innendørs lakk (98) Fugemasse (20) Sparkel (113) Lim (39)

Utendørsmaling (328) Utendørs lakk og beis (39) Industrimaling og -lakk (38) Avrettingsmasse (11)

Primer (19)

Miljømerking
Norge

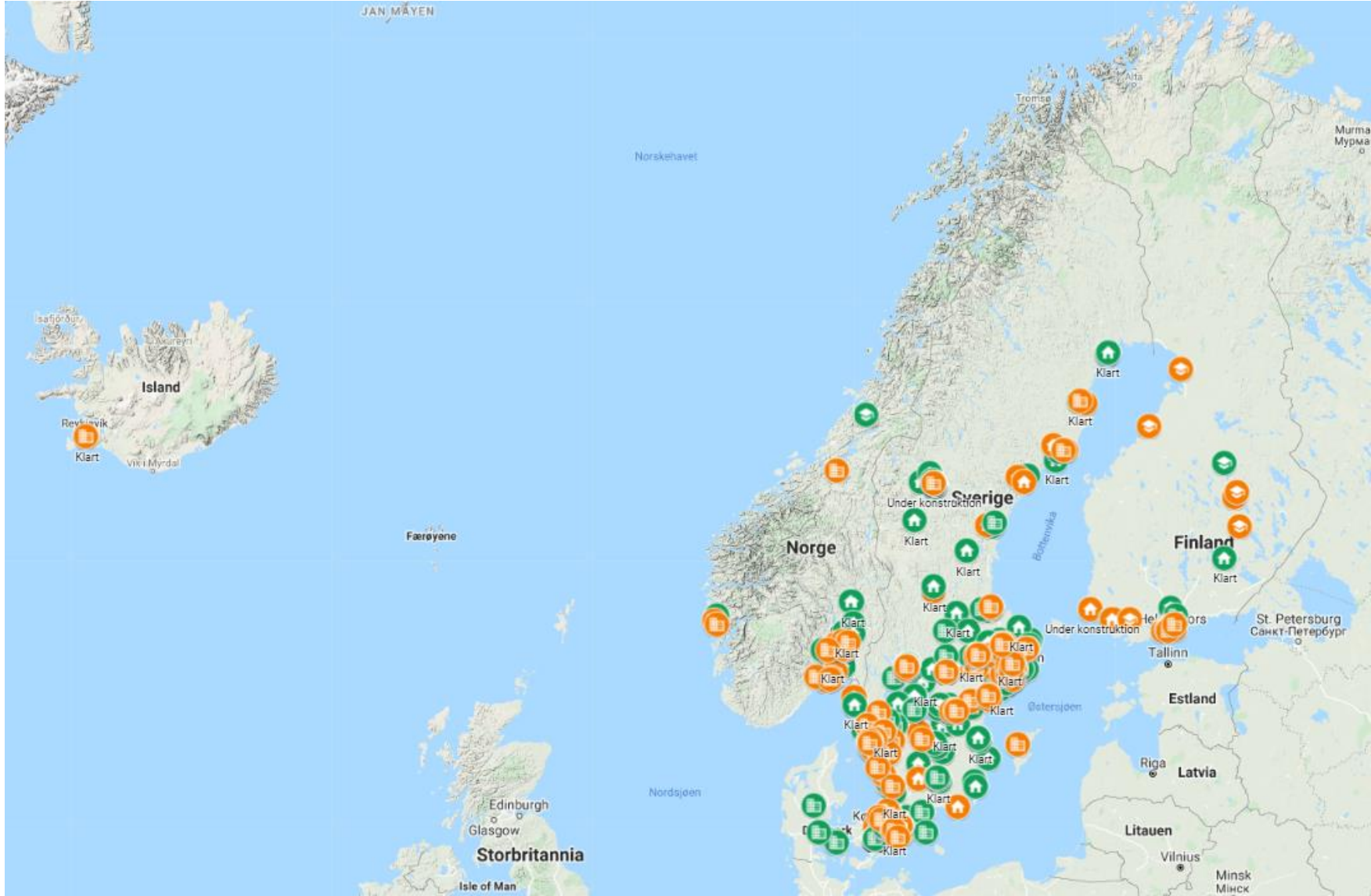

Dokumentert bedre innemiljø i svanemerkede barnehager

Bonusmateriale

SKANSKA

Miljømerking Norge

3. Energi og klimarelaterte krav

O4 Byggets energiforbruk,

TEK 17 minus 10/15%

O2 Automatisk styring av belysning

O25 Vinduer og ytterdører med høy andel gjenvunnet materiale

O27 Begrensning på tresorter

O28 Krav om sertifisering av alle treråvarer

P1 Energitilskudd fra lokal energikilde eller energigjenvinning

P4 Hvitevarer av beste energiklasse

P5 Energieffektiv sanitærarmatur

P6 Sement med redusert energi- og klimabelastning

P7 Bærekonstruksjoner i tre

P9 Miljømerkede byggeprodukter og byggevarer

Miljøpolicy for anskaffelser

- Samtlige anskaffelser skal vurderes opp mot foretakets miljøpolicy.
- Sykehusinnkjøp skal benytte type 1-miljømerker i anskaffelser hvor det er relevant.
- Som hovedregel, skal type 1-miljømerker stilles som obligatorisk krav.
- Brukes miljømerker som kontraktskrav, skal tidsperiode for å oppnå lisens settes fra kontraktsignering.
- Benyttes miljømerker som evalueringskriterium, eksempelvis hvor det er få tilbydere som har lisens, brukes anbefalt vektning i [Annex 1 Miljømerker](#)

Tildelingskriterier

PRODUKTGRUPPE	LENKE TIL SVANEMERKETS KRAV	HOVEDREGEL: OBLIGATORISKE KRAV	EVALUERINGSKRITERIER. OVERSIKT OVER HVORDAN MERKENE SKAL VURDERES OPP MOT HVERANDRE (MERKER SOM SCORE)				
		TYPE 1 MILJØMERKER SOM ER TILSVARENDE HVERANDRE	Gis 100% uttelling på kriteriet	50 %	40 %	30 %	20 %
Grafisk design, trykking	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Design og trykking, uklassifisert	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Konvolutter og etiketter, trykk	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Skjema og formularer	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Trykkeritjenester, publikasjoner, uklassifisert	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Ergonomiske støtteprodukter, uklassifisert	Møbler	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, NF Environnement	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, NF Environnement				FSC/PEFC
Fothvilere	Møbler	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, NF Environnement	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, NF Environnement				FSC/PEFC
Håndleddhvilere	Møbler	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, NF Environnement	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, NF Environnement				FSC/PEFC
Kalender og dagbøker	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Kalender og dagbøker	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Kalender og dagbøker	Trykkeritjenester	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel				FSC/PEFC
Kontormaskiner med tilbehør	Kontormaskiner	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, Ecomark	Svane, EU Ecolabel, Blå Engel, Ecomark				Energy Star

Kaffeautomater, uklassifisert	Kaffetjeneste	Svanemerket kaffetjeneste	Svanemerket kaffetjeneste	Blå Engel			
Kantine og storhusholdning, uklassifisert	HRK	Svane	Svane				
Plast- og papirutstyr	Mykpapir	Svane, EU Ecolabel	Svane, EU Ecolabel				FSC/PEFC
Plast- og papirutstyr	Mykpapir	Svane, EU Ecolabel	Svane, EU Ecolabel				FSC/PEFC
Plast- og papirutstyr	Mykpapir	Svane, EU Ecolabel	Svane, EU Ecolabel				FSC/PEFC
Rengjøringsutstyr, uklassifisert	Mikrofiberkluter og -mopper	Svane	Svane				
Renholdsprodukter, uklassifisert	Rengjøringsmidler	Svane, EU Ecolabel, Bra Miljøval	Svane, EU Ecolabel, Bra Miljøval				
Flatt tøy, uklassifisert	Tekstil	Svane/EU Ecolabel/GOTS/Bra Miljøval	Svane/EU Ecolabel/GOTS/Bra Miljøval				Økotex
Flatt tøy, uklassifisert	Tekstil	Svane/EU Ecolabel/GOTS/Bra Miljøval	Svane/EU Ecolabel/GOTS/Bra Miljøval				Økotex

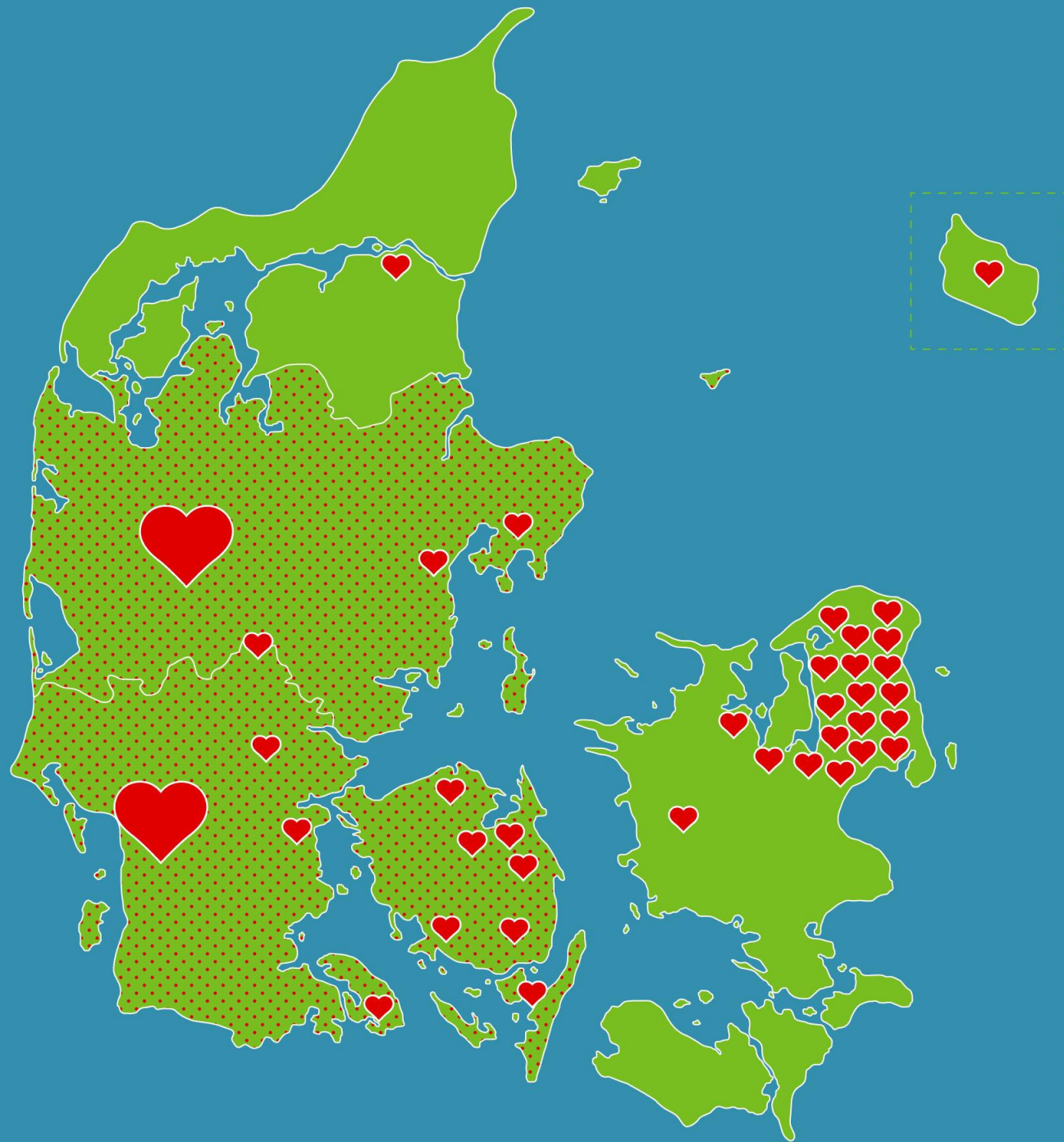

KØBENHAVNS KOMMUNES

INDKØBSPOLITIK

2019-2022

Københavns Kommune stiller krav om miljømærket Svanen eller EU-Blomsten i forbindelse med indkøb og udbud af udvalgte produkter og serviceydelser, jf. Borgerrepræsentationens beslutning om **Krav om miljømærker i kommunens indkøb og udbud (2017-0230743)** den 12. oktober 2017. Københavns Kommune samarbejder med Miljømærkning Danmark og SKI om at fremme miljømærkede produkter i indkøb, bl.a. gennem to-fire markedsinvolveringer årligt. Markedsdialogerne skal afdække markedet for og fremme udbuddet af miljømærkede produkter.

FORSVARET

FORSVARETS LOGISTIKKORGANISASJON

Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) fornyer, forenkler og forbedrer Forsvarets logistikk – det gir Forsvaret raskere reaksjonsevne, høyere beredskap og lengre utholdenhet.

Tildelingskriterium	Krav til dokumentasjon	Vekt
Miljø Under dette kriteriet gis uttelling ut fra vektet andel miljøvennlige produkter i Vedlegg D.	Leverandøren skal i Vedlegg D, i angitt kolonne, markere hvilke tilbudte produkter som er miljøsertifisert i henhold til tredjeparts sertifisert miljømerke som Svanemerket, EU-blomsten eller tilsvarende merkeordninger.	30 %

Produktgruppe	Eksempler på leveringsomfang (listen er ikke uttømmende)
Kontorrekvisita	Kopipapir, arkivmaterieell, kontorrekvisita, skrivematerieell, emballasje, mindre kontormaskiner (kalkulator, merkelappskriver, lamineringsmaskin og lignende), whiteboard/korktavle, kalendere, tilbehør til ID-kort, tape
Datarekvisita	Toner, blekk, musematter, ergonomiske artikler
Renholdsprodukter	Rengjøringsmidler til kjøkken/storkjøkken/bad/kontor og lignende, engangshansker, søppelsekker, toalettpapir, tørkeruller, papirhåndklær, såpe, skokrem, dispensere og stativer, vaskemidler til tøy og maskinoppvask, rengjøringsprodukter som toalettbørste/mopp/kost/pads/matter, avfallsbeholdere
Kantineprodukter	Engangsbestikk, kaffefilter, pappkopper, servietter, matinnpakning, former, duker, stearinlys

Svanemerket

Dessverre er det ikke bare å taste inn lisensnummer direkte i søkefelt på Svanemerkets sider. Dette er metoden for å kontrollere hvilke svanemerkede produkter som tilhører ett spesifikt lisensnummer.

www.svanemerket.no/produkter/produktliste/?lid=3029+0003

erstatt 3029+0003 med «ditt» nummer.

EU Ecolabel

Gå inn her <http://ec.europa.eu/ecat/>

og tast inn lisensnummer i Quick Search

FSC

Les forklaring her <https://us.fsc.org/en-us/market/find-products/fsc-certificate-database> Eller gå direkte inn her

<https://info.fsc.org/certificate.php>

PEFC

<https://www.pefc.org/find-certified/certified-certificates>

Økotex

[www.oeko-tex.com/en/business/oeko tex certified products/ots 100 validity check/ots 100 validity check.xhtml](http://www.oeko-tex.com/en/business/oeko%20tex%20certified%20products/ots%20100%20validity%20check/ots%20100%20validity%20check.xhtml)

NF Environnement

<http://nf-environnement-ameublement.com/en/catalogue.php#top>

Kun møbler

SJEKK LISENSNUMMER

Dette er metoden du benytter for å kontrollere hvilke produkter som tilhører ett spesifikt lisensnummer.

1. Følg **denne lenken**.
2. Skriv det åttesifrede lisensnummer inn i nettleseradressen (ikke søkefeltet), som erstatning for nummeret som står der. Husk å dele nummeret i to og skrive inn + tegn, mellom de fire første og de fire siste.
3. Alle produkter som inngår i lisensen listes

Målsettinger i miljø- og klimaplaner

Bystyret ønsker fokus på miljø ved innkjøp

Bystyret vedtok 21. november 2018 følgende merknad til Miljø- og klimameldingen:

«Bystyret ber kommunens innkjøpsavdeling iverksette tiltak for å øke andelen miljømerkede produkter fra 15 til 50 % innen 2022».

Miljø- og klimameldingen 2018

Kravene til et svanemerket bygg

1. Godt innemiljø
2. Bærekraftige materialer
3. Lavt energiforbruk
4. Kvalitetsstyring og byggeprosess
5. FDV med ekstra miljøfokus

Fleksibilitet 41 O (obligatorisk) og 14 P (poeng) krav

§ 15-3. Merkeordninger

«Oppdragsgiveren kan kreve en bestemt merkeordning som dokumentasjon for at varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene har miljømessige, sosiale eller andre egenskaper som angitt i kravspesifikasjonene, tildelingskriteriene eller kontraktvilkårene.»

§ 15-3. Merkeordninger

«Oppdragsgiveren kan kreve en bestemt merkeordning som dokumentasjon for at varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene har miljømessige, sosiale eller andre egenskaper som angitt i kravspesifikasjonene, tildelingskriteriene eller kontraktvilkårene.»

Miljømerking – betingelser for å kreve eller vektlegge et spesifikt merke

FOA § 15-3

- Tilknytning til leveransen
- Objektive og ikke-diskriminerende kriterier
- Åpen og gjennomsiktig prosedyre
- Tilgjengelig for alle interesserte
- Uavhengig tredjepart'

Miljømerking type 1, ISO 14024

- Frivillig
- Stiller bredspektrede miljøkrav (multikriterier)
- Basert på livssyklusvurderinger
- Skjerper kravene jevnlig
- Utvikler kravene i åpenhet
- Opererer med kjente kostnader
- Bedriver tredjeparts uavhengig sertifisering

Tilsvarende merker

Oppdragsgiveren som krever en bestemt merkeordning, skal også godta:

a) andre merkeordninger som bekrefter at varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene oppfyller tilsvarende merkekrav,

Eksempel for rengjøringsmidler:

Alternativ dokumentasjon - tidsfrist

Oppdragsgiveren som krever en bestemt merkeordning, skal også godta:

b) annen dokumentasjon for at merkekravene er oppfylt, dersom leverandøren ikke har mulighet til å delta i merkeordningen eller en tilsvarende merkeordning innen **fristen** og dette ikke skyldes leverandøren selv.

KRAV

Annen dokumentasjon på at produktene oppfyller kravene skal utformes i henhold til kriteriedokumentets dokumentasjonskrav